

Cele lekcji:

a) ogólne

- zapoznanie uczniów z zasadami przemieszczania poszkodowanych;
- zapoznanie uczniów z podstawowymi technikami podnoszenia,
- wynoszenia i odciągania poszkodowanych z miejsca niebezpiecznego;
- zapoznanie uczniów z zasadami przenoszenia poszkodowanego na noszach;
- uświadomić, wady i zalety stosowania następujących sposobów ewakuacji poszkodowanych: chwyt Rauteka, sposób „strażacki”, „krzeselko dwuręczne”;
- uświadomić, przyczyny, dla których nie powinno się przenosić poszkodowanego, jeśli nie jest to konieczne;
- uświadomić, że poszkodowanego należy ułożyć w odpowiedniej pozycji, zależnej od odniesionego przez niego urazu;

b) operacyjne – po skończonych zajęciach uczeń potrafi:

- wymienić zasady przemieszczania poszkodowanych;
- wyjaśnić dlaczego chwyt Rauteka jest najbezpieczniejszym sposobem przenoszenia poszkodowanych;
- przenieść (opisać sposób) chorego sposobem na barana;
- przenieść (opisać sposób) rannego tzw. sposobem matczynym;
- wykonać (opisać sposób) uchwycenie i przeniesienie rannego tzw. sposobem strażackim;
- wskazać różnice przy przenoszeniu osoby poszkodowanej przez jednego i dwóch ratowników;
- wyjaśnić jak najlepiej przenieść osobę poszkodowaną, przytomną o małej masie ciała;
- wyjaśnić kiedy należy przenieść poszkodowanego, a jakich sytuacjach jest to zabronione;
- wymienić zasady obowiązujące przy układaniu poszkodowanego na noszach;
- przenieść poszkodowanego przez dwie osoby na ławeczce;
- udowodnić, że od prawidłowego, szybkiego i poprawnego wykonania czynności podniesienia, wyniesienia i odciągnięcia poszkodowanego z miejsca niebezpiecznego zależy ludzkie życie;
- wyjaśnić dlaczego rannych w klatkę piersiową i głowę nie można przenosić z głową ułożoną poniżej poziomu stóp.

Czas trwania spotkania: 1 godzina lekcyjna

¹ Nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 14 im. Henryka III Głogowskiego w Głogowie.

Formy i metody pracy: praca w grupach, mini-wykład, pokaz z objaśnieniem, ćwiczenia praktyczne, dyskusja.

Materiały i środki dydaktyczne: foliogramy, rzutnik pisma, koce, karimaty.

Przebieg zajęć

Uwagi ogólne

Tydzień przed zajęciami nauczyciel poleca uczniom przypomnieć sobie wiadomości z zakresu sposobów ewakuacji poszkodowanych, zdobyte na lekcjach biologii lub obrony cywilnej w gimnazjum. Ponadto poleca wyszukanie w Internecie informacji dotyczących technik podnoszenia, wynoszenia i odciągania poszkodowanego z miejsca niebezpiecznego. Nauczyciel proponuje grupie uczniów (chętnych), aby odbyli wizytę w Pogotowiu Ratunkowym w celu zdobycia informacji na temat zasad przenoszenia poszkodowanych bez użycia noszy (załącznik 1).

Przed zajęciami nauczyciel przygotowuje grupę uczniów (chętnych), do przeprowadzenia w drugiej części zajęć ćwiczeń praktycznych pod kierunkiem nauczyciela i zaproszonych na zajęcia ratowników. Przy słonecznej pogodzie zajęcia można przeprowadzić na świeżym powietrzu. W zimny, deszczowy dzień należy przygotować salę do ćwiczeń praktycznych. Grupy uczniów (chętnych) należy wyposażyć w karty oceny wykonywanych czynności. Ułatwi to im pracę, a osobom ćwiczącym wskaże popełniane błędy, umożliwiając ich korektę.

Przebieg lekcji

Faza wstępna

Sprawdzenie listy obecności i zapoznanie uczniów z celami lekcji. Krótka dyskusja na temat omawianych zagadnień. Nauczyciel dzieli klasę na grupy zadaniowe i stawia przed nimi problem do przedyskutowania. Czas przeznaczony na rozwiązanie problemu-4 minuty (załącznik 2).

Po krótkim omówieniu, nauczyciel daje uczniom kolejny problem do przemyślenia.

- Czy ratownik może ryzykować własne bezpieczeństwo podczas akcji ratunkowej?
- Dlaczego poszkodowanych można przenosić lub przesuwać tylko w razie bezpośredniego zagrożenia?

Dyskusję podsumuje zespół, który przeprowadził wywiad w Pogotowiu Ratunkowym.

Podsumowując część wstępną, nauczyciel wypisuje na tablicy czynności jakie podejmują świadkowie zdarzenia do czasu przyjazdu karetki na miejsce wypadku. Uczniowie na narysowanej linii czasu zaznaczają wpływający czas i kolejność wykonywanych przez ratownika czynności.

Faza realizacji

Zasadniczą część lekcji należy poświęcić omówieniu zasad przemieszczania poszkodowanych, następnie przedstawienie podstawowych technik podnoszenia, wynoszenia i odciągania poszkodowanych z miejsca niebezpiecznego (przez jedną lub dwie osoby). W czasie dyskusji, pod kierunkiem nauczyciela uczniowie zapoznają się z wadami i zaletami sposobów ewakuacji poszkodowanych:

- chwyt Rauteka,
- sposób strażacki,
- krzeselko dwuręczne.

Kolejnym etapem pracy jest przeanalizowanie zasad postępowania ratownika w sytuacji ewakuacji poszkodowanego z miejsca niebezpiecznego. W tym celu, nauczyciel dzieli klasę na zespoły 4- osobowe, przydzielając każdej grupie, karteczki z czynnościami jakie należy wykonać podczas ewakuacji poszkodowanych z miejsca niebezpiecznego z poleceniem uszeregowania ich we właściwej kolejności (załącznik 3).

Kolejną czynnością jest mini wykład poświęcony omówieniu sposobów ewakuacji poszkodowanych (technik podnoszenia, wynoszenia i odciągania poszkodowanych z miejsca niebezpiecznego) oraz zasadom przenoszenia poszkodowanego na noszach i bez użycia noszy.

Po omówieniu następuje demonstracja i wyjaśnienie zasad przenoszenia poszkodowanych.

W drugiej części zajęć nauczyciel wraz z zaproszonymi ratownikami demonstruje i objaśnia zasady przenoszenia poszkodowanych przy użyciu różnych technik, zwracając uwagę na najistotniejsze elementy w czasie pokazu. Po demonstracji, wyznaczone osoby (chętni uczniowie) ćwiczą pod okiem instruktorów następujące sposoby ewakuacji poszkodowanych:

- stosując chwyt Rauteka,
- na barana,
- tzw. sposobem matczynym,
- strażackim,
- na ławeczce,
- na krzeselku,
- prowadzenie lekko poszkodowanego,
- przenoszenie poszkodowanego na nosze przez 4 osoby.

Zespoły wykonują ćwiczenia praktyczne w czasie 5 minut, po czym zmieniają się. (załącznik 4) W tym czasie nauczyciel czuwa nad całością zajęć: jest obserwatorem, w razie potrzeby udziela wyjaśnień.

Faza podsumowująca

Podsumowując zajęcia nauczyciel wskazuje elementy wykonane prawidłowo oraz omawia sposoby eliminowania błędów popełnianych w czasie zajęć.

Zadanie domowe

Przedstaw przyczyny, dla których nie powinno się przenosić poszkodowanego, jeżeli nie jest to konieczne.

Załącznik 1

Karta pracy dla zespołu przeprowadzającego wywiad w Pogotowiu Ratunkowym

Przed wyjściem zastanówcie się, jakie informacje was interesują. Opracujcie kwestionariusz, uwzględniając m.in. następujące problemy:

1. W jaki sposób najbezpieczniej (w przypadku zagrożenia życia i zdrowia poszkodowanego) przenieść rannego z miejsca wypadku.
2. Dlaczego poszkodowanego można przenosić tylko w razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia.
3. Jakie błędy popełniają najczęściej świadkowie zdarzenia?
4. Jaki jest średni czas przybycia karetki na miejsce wypadku?

5. Z jakimi problemami najczęściej spotykają się ratownicy po przybyciu na miejsce zdarzenia?
6. Jak zadbać o własne bezpieczeństwo (bezpieczeństwo ratownika) podczas akcji ratunkowej.

Po przeprowadzeniu wywiadu opracujcie informacje (także graficznie) i przedstawcie je w klasie.

Załącznik 2

Problem do dyskusji w grupie (4 osobowe)

„Idziecie poboczem i jesteście świadkami wypadku drogowego. Jadące drogą samochody zderzają się ze sobą. Podbiegacie, sprawdzacie czynności życiowe poszkodowanych. Na szczęście brak ofiar. Obie osoby biorące udział w wypadku żyją, stwierdzacie oddech i oznaki krążenia. Mają liczne krwawiące rany. Czuć w powietrzu zapach paliwa.

Zastanówcie się co w takim przypadku należy zrobić? W jaki sposób ewakuować poszkodowanych z miejsca wypadku. Jest was czworo. Zapiszcie istotne kroki postępowania i przygotujcie się do dyskusji. Przedstawcie wasze przemyślenia.

Po upływie określonego czasu, nauczyciel zapisuje na tablicy propozycje uczniów (kroki postępowania związane z ewakuacją poszkodowanych z miejsca wypadku)

Po krótkiej dyskusji na forum klasy zostaje wybrany najkorzystniejszy sposób ewakuacji poszkodowanych.

Załącznik 3

Karteczki z czynnościami jakie należy wykonać podczas ewakuacji poszkodowanych z miejsca niebezpiecznego. Karteczki należy ułożyć we właściwej kolejności. (Każdy zespół otrzymuje jeden komplet).

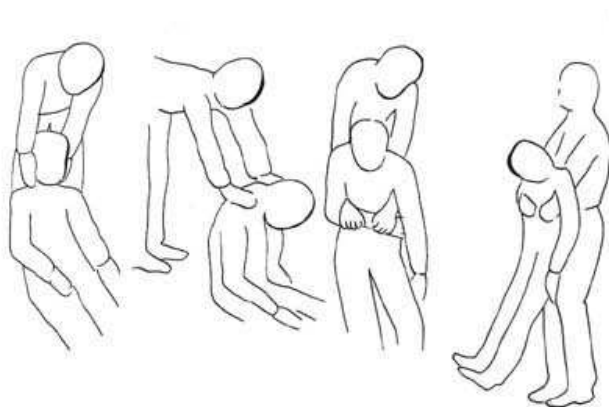
Rannych w klatkę piersiową, mających trudności w oddychaniu układamy w pozycji półsiedzącej, podkładając im pod plecy i głowę miękkie przedmioty.
Nie przenos poszkodowanego, jeżeli nie jest to konieczne.
Gdy życie ludzkie jest zagrożone, należy ewakuować poszkodowanych.
Poszkodowanego należy ciepło okryć, obserwować, kontrolować czynności życiowe, reagować na zmiany w jego zachowaniu.
Poszkodowanego odciągnąć w bezpieczne miejsce układając w miejscu równym, na twardym podłożu.
Wyciągając poszkodowanego z samochodu należy ustawić się za plecami poszkodowanego, ułożyć jego przedramię poprzecznie na klatce piersiowej (jeśli nie ma urazu).
Wsunąć ręce pod pachy poszkodowanego, przytrzymując jego głowę, ułożoną na swojej klatce piersiowej, obu rękoma chwycić go za przedramię i ostrożnie wyciągnąć.

Po upływie określonego czasu (6 minut) zespoły prezentują wyniki prac. Prezentacji towarzyszy dyskusja. Nauczyciel omawia wykonane przez uczniów zadanie, podsumowując posługuje się przygotowanymi foliogramami.

Foliogram 1. Ewakuacji nieprzytomnego ze strefy zagrożenia lub z samochodu za pomocą chwytu Rauteka.

Technika chwytu Rauteka:

1. Ratownik staje na lekko rozstawionych nogach za rannym.
2. Tułów rannego jest zgięty nieco ku przodowi.
3. Ręce ratownika przesunięte pod ramiona rannego ku przodowi chwytają (nie uszkodzone!) przedramię poszkodowanego, na wysokości jego klatki piersiowej.

Nieprzytomny zostaje ostrożnie uniesiony ponad kolana ratownika.

Uwaga! Przy wynoszeniu rannego z samochodu należy odłączyć zapłon, zwrócić uwagę, czy stopy ofiary wypadku nie są zaklinowane (np. pedałem sprzęgła czy gazu, lub pasami bezpieczeństwa). Przed wykonaniem chwytu Rauteka, rannego w samochodzie należy najpierw odwrócić grzbietem ku drzwiom.